

Національний
банк України

Вимоги до управління процентним ризиком банківської книги

Впровадження вимог Положення про
організацію системи управління ризиками
в банках України та банківських групах

Надія Мешенко

Київ, 18 / 19 вересня 2018 року

Визначення понять

Чутливі до процентної ставки інструменти

активи та зобов'язання банку (як балансові, так і позабалансові) у банківській книзі, за якими банк отримує процентні доходи або несе процентні витрати, або справедлива вартість яких залежить від рівня ринкових процентних ставок (у т.ч. процентні деривативи)

Компоненти процентних ставок

Фінансові інструменти за амортизованою собівартістю		Фінансові інструменти за справедливою вартістю		
		сектор	регіон	інструмент
Адміністративна ставка	Кредитна / комерційна маржа	Ідіосинкратичний кредитний спред		
		Загальний ринковий кредитний спред		
Ставка фінансування	Маржа фінансування	Ринковий спред за ліквідність		
		Ринковий спред за дюрацію		
	Базова ставка	Безризикова процентна ставка		
напр., споживчі кредити	напр., корпоративні кредити	напр., облігації		

Ризик кредитного спреду банківської книги

Процентний ризик банківської книги

Види (прояви) процентного ризику банківської книги

- різниця в строках погашення (фіксована процентна ставка)
- різниця в строках зміни величини індексу процентної ставки (плаваюча процентна ставка)

**ризик
розривів**

- відсутність тісного зв'язку між коригуванням ставок, отриманих та сплачених за різними інструментами, всі інші характеристики яких щодо переоцінки є однаковими (різні базові ставки)

**базисний
ризик**

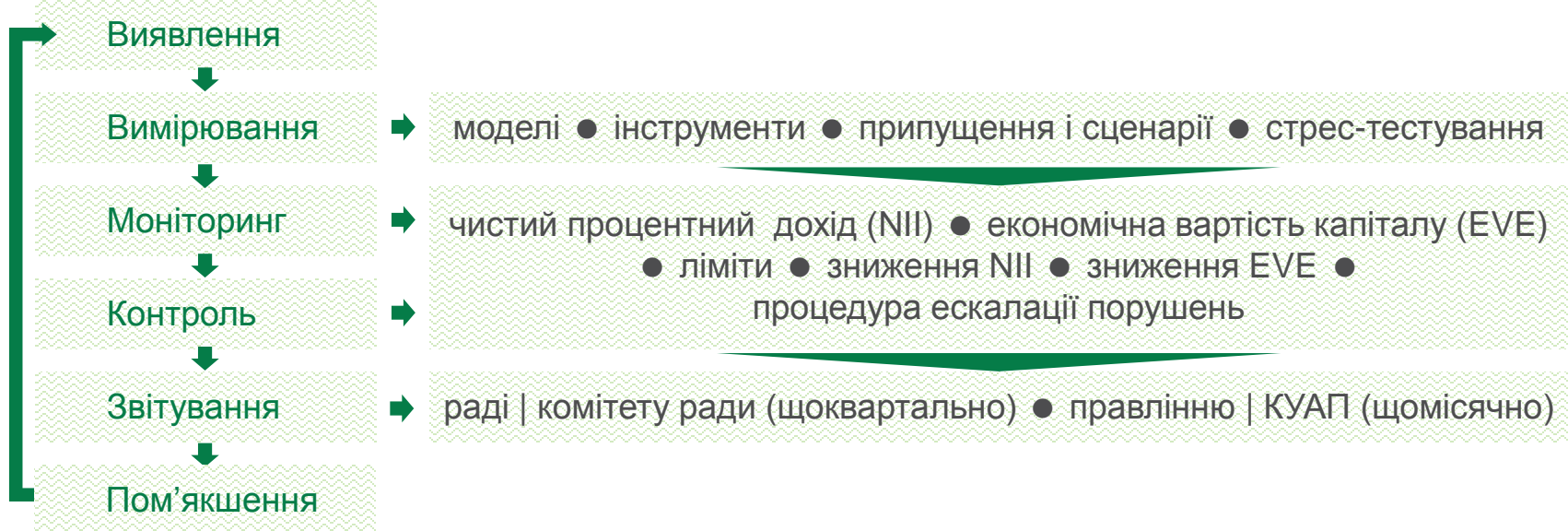
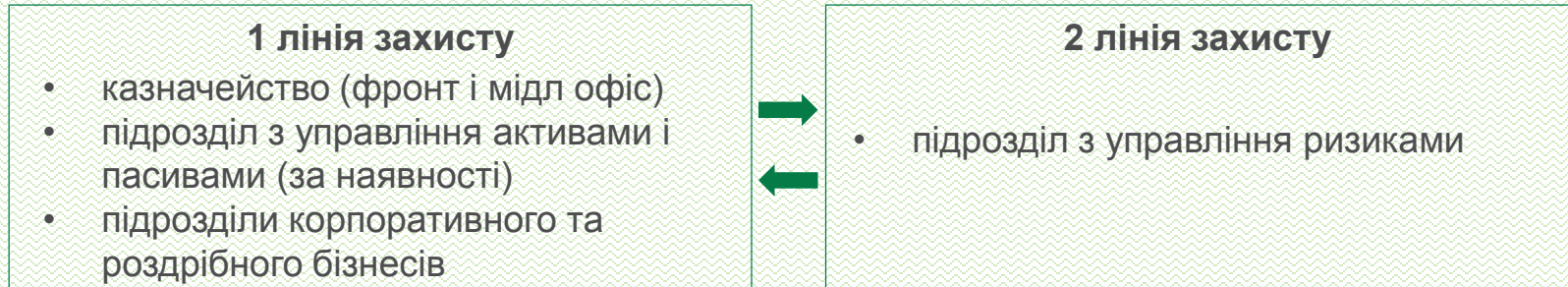
- проведення операцій з процентними опціонами (автоматичний ризик опціонності)
- наявності вбудованих опціонів у стандартних продуктах банку (поведінковий ризик опціонності)

**ризик
опціонності**

Процес управління процентним ризиком банківської книги

Організаційна структура процесу управління процентним ризиком

Оцінка процентного ризику банківської книги

Зміна чистого процентного доходу (NII)

VS

Зміна економічної вартості капіталу (EVE)

результати

- чутливість очікуваних доходів (майбутньої прибутковості)

- чутливість чистої теперішньої вартості активів і зобов'язань (капіталу)

часовий горизонт

- коротко- або середньостроковий (як правило до 1 року)

- до погашення всіх активів і зобов'язань

майбутні операції

- наявні активи і зобов'язання (статичний баланс) та/або їх прогнозна зміна (динамічний баланс)

- наявні активи і зобов'язання (статичний баланс)

взаємодоповнюваність

- оцінюють зміну грошових потоків внаслідок зміни процентних ставок
- зміна очікуваних доходів відображається у зміні економічної вартості капіталу
- ґрунтуються на спільних припущеннях

Додаткові джерела

- Basel Committee on Banking Supervision, Standards, Interest rate risk in the banking book, April 2016 <https://www.bis.org/bcbs/publ/d368.pdf>
- Basel Committee on Banking Supervision, Principles for sound stress testing practices and supervision, May 2009 <https://www.bis.org/publ/bcbs155.pdf>
- Basel Committee on Banking Supervision, Consultative Document, Stress testing principles, December 2017 <https://www.bis.org/bcbs/publ/d428.pdf>
- EBA, Guidelines on the management of interest rate risk arising from non-trading book activities, July 2018
<http://www.eba.europa.eu/documents/10180/2282655/Guidelines+on+the+management+of+interest+rate+risk+arising+from+non-trading+activities+%28EBA-GL-2018-02%29.pdf/169993e1-ad7a-4d78-8a27-1975b4860da0>
- EBA, Guidelines on institutions' stress testing, July 2018
<https://www.eba.europa.eu/documents/10180/2282644/Guidelines+on+institutions+stress+testing+%28EBA-GL-2018-04%29.pdf/2b604bc8-fd08-4b17-ac4a-cdd5e662b802>
- Bank of England, Prudential Regulation Authority, Statement of Policy, The PRA's methodologies for setting Pillar 2 capital, April 2018
<https://www.bankofengland.co.uk/prudential-regulation/publication/2015/the-pras-methodologies-for-setting-pillar-2-capital>